

APROPÓ – SZÍNJÁTSZÁS...(1.)

Kérdések, válaszfélek, információk – a gyakorlat szemszögéből...

Nemzetközi színjátszó berkekben ismert a mondás: „Theater muss sein!” – vagyis színháznak lennie kell! Nem véletlenül van nálunk is nagy hódolói tábora az emberi játékoság legeklatánsabb példájának; a színjátéknak. A közművelődés szemszögéből (is) sokszínű a paletta.

Hányféle módon találkozunk a közművelődési szakember a színházzal?

Kézenfekvő a válasz – először is nézőként, befogadóként.

De természetesen nem csupán gondtalan színházlátogató, nagyon sokszor előadások szervezője is – ha van színházi előadás befogadására alkalmas tere; vagy színházi kirándulások szervezőjeként – amikor a közönség színházba jutását szervezi. A második alkalommal „véltlenebbek” vagyunk – hiszen a közeli színház programja adottság.

Az első esetben – amikor meghívók vagyunk – sokkal több a csapdalchetség. Nyilván mindenkinek megvannak a bejáratott útjai és lehetőségei. Talán érdemes azonban meghallgatni a megoldási javaslatokat. Gyermekelőadások tekintetében (a magukat kínálókön kívül, amelyeknek a művészi színvonala, az esztétikai nevelésben nyújtható élmény szintje erősen kérdéses) szakmai biztosságot jelent például, ha a Marczibányi téri Művelődési Központban szerveződő Gyerekszínházi Szemle vagy a Kaposvárott két évente megrendezésre kerülő gyermekszínházi szemle ajánlásait figyelembe vesszük. Az előbbihez kis tájékoztató - ajánló füzet készül, amelyhez könnyen hozzájuthatunk, s amelynek ajánlásait szakmailag igen jónak tartom. (S egyáltalán nem biztos, hogy ezek a produkciók drágábbak, mint az önként jelentkezőké. A megfelelő fizetőképesség hiánya is állandó gond, tehát ez sem mellékes.)

Felnőtt előadások *meghívásakor* az a helyes módszer, ha előzetesen tájékozódunk a szakmai lapokból, kritikák olvasásából. Ha egy jó népművelő – vagy tanár – ad magára, nem vabankra hív másort (ha teheti, színházlátogatás szervezése előtt is így jár el). Az sem biztos, hogy mindig a helyi prominens „már látam”-jára kell hallgatnia, inkább saját józan ítéletére vagy a szakemberék írásos anyagaira. Tudom, most sokan legyintenek: kinek van erre ideje? Vagy imígyen: a közönség úgyis mindig csak szórakozni akar. Meggyőződésem, hogy már sokkal előbbre tartanánk, ha nem fogadnánk el örökké ezeket a beidegződéseket; a közönség ugyanis sokszor azt eszi, amit kap – s ezáltal könnyen nevelhető!

Gondot jelent az is, hogy a befogadó hely tud-e megfelelő színpadtechnikai körülményeket teremteni a meghívandó előadásnak, vagy csak a hakni brigádok igénytelenségét képes követni. Ezen nem könnyű segíteni. De ha úgy véljük, a színpadunk nem alkalmas igazi színház fogadására, inkább ne kísérletezzünk. Akkor sokkal jobb a színházlátogató utazások megszervezése.

Mi a helyzet az amatőrökkel és az alternatívokkal?

A Magyar Szín-Játékos Szövetség és a Magyar Művelődési Intézet és Képzőművészeti Lektorátus szakemberei évről évre,

különböző fesztiválokon minősítik, véleményezik az amatőr színjátszók legkülönbözőbb előadásait – és ajánlásaik, értékeléseik honlapjaikon hozzáférhetőek. Az igazán figyelmes, sokszor kevés pénzből programokat tervező művelődésszervezőnek nem árt erre a kínálatra is figyelnie.

Külön történet az ún. alternatív színjátszásé. Az „alternatívok” ma már nem igazán éles határvonallal választódnak el a hivatásos színházaktól, de sokszor bizony messze „profibb” az amatőr körülmények között színjátszóknál. Elég ha csupán a ma is „alternatívitás”-ban (állandó színházépület és fenntartó nélkül) működő Krétakör Színházra gondolunk, de sorolhatnánk a pályázati pénzekből élő színházak özönét. Ezen a területen is széles a skála, mind az együttesek, vagy éppen alkalmi társulatok számát, mind előadásaik színvonalát és műfaji szóródását tekintve. A gondos szervezőnek itt sem árt informálódnia a különböző szakmai folyóiratokban vagy éppen honlapokon. (Meglehetősen biztos igazodási pontot jelent például a Szkéné Színház programja, hiszen ott többnyire igen színvonalas kínálat mutatkozik.) S szerintem ide tartoznak a művészeti iskolákból kinőtt, vagy az amatőr fesztiválokon kiugróan szerepelt, határozott színházi elképzelésekkel rendelkező, többnyire fél-alternatív együttesek is.

Ne feledkezzünk meg azonban arról, hogy sokszor a hakni brigádok is alternatív színháznak aposztrofálják magukat.

Tanulmányozásra érdemes honlapok:

www.szinhaz.hu (a hivatásos színházról szinte minden)

www.drama.hu (Magyar Drámapedagógiai Társaság – gyermekszínhátszás)

www.szinhaz.hu/ode (Országos Diákszínhátszó Egyesület – diákszínhátszás)

www.szinpada.gportal.hu (Magyar Szín-Játékos Szövetség)

www.mmi.hu/muveszeti (Magyar Művelődési Intézet és Képzőművészeti Lektorátus Művészeti Programok Főosztálya – amatőr színjátszó események, hírek stb.)

